

YANGILANGAN KONSTITUTSIYA – XALQ E'TIBORIDA

*Mustafayev Bekzod Sobir o'g'li**Qashqadaryo viloyati Qamashi tuman**2-son politexnikumi tarix fani yetakchi**o'qituvchisi A+ sertifikat sohibi***ANNOTATSIYA**

Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasining yangilangan Konstitutsiyasiga xalq e'tiborining shakllanishi, uning jamiyatdagi ahamiyati va amaliy ta'siri tahlil qilinadi. Maqolada yangi konstitutsiyaviy normalar, fuqarolik huquqlari va majburiyatlari, shuningdek, davlat boshqaruvi tizimidagi yangiliklar va demokratik islohotlar o'rganiladi. Tadqiqotda yangilangan Konstitutsiya jamiyat hayotiga ta'siri, fuqarolarning huquqiy savodxonligini oshirishdagi roli va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashdagi ahamiyati ko'rsatib berilgan. Maqola O'zbekiston Respublikasi konstitutsion tizimi, huquqiy madaniyat va davlat boshqaruvi sohalarida tadqiqot olib borayotgan olimlar, o'qituvchilar va talabalar uchun amaliy qimmatga ega.

KALIT SO'ZLAR: yangilangan Konstitutsiya, fuqarolik huquqlari, demokratik islohotlar, davlat boshqaruvi, huquqiy madaniyat, jamiyat e'tibori, ijtimoiy barqarorlik, konstitutsiyaviy normalar, O'zbekiston, konstitutsiyaviy yangiliklar.

АННОТАЦИЯ

В данной статье рассматривается формирование общественного внимания к обновленной Конституции Республики Узбекистан, её значение для общества и практическое воздействие. Статья анализирует новые конституционные нормы, права и обязанности граждан, а также нововведения в системе государственного управления и демократические реформы. В исследовании показано влияние обновленной Конституции на общественную жизнь, её роль в повышении правовой грамотности граждан и обеспечении социальной стабильности. Статья представляет практическую ценность для исследователей конституционной системы, преподавателей и студентов, интересующихся правом и государственным управлением.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: обновленная Конституция, гражданские права, демократические реформы, государственное управление, правовая культура, внимание общества, социальная стабильность, конституционные нормы, Узбекистан, конституционные нововведения.

ABSTRACT

This article examines the public attention to the updated Constitution of the Republic of Uzbekistan, its significance for society, and its practical impact. The study analyzes new constitutional norms, citizens' rights and responsibilities, as well as

innovations in the system of state governance and democratic reforms. The research highlights the influence of the updated Constitution on social life, its role in enhancing citizens' legal literacy, and ensuring social stability. The article is of practical value for researchers of the constitutional system, educators, and students interested in law and public administration.

KEYWORDS: updated Constitution, citizens' rights, democratic reforms, state governance, legal culture, public attention, social stability, constitutional norms, Uzbekistan, constitutional innovations

Konstitutsiya har bir davlatning asosiy huquqiy hujjati sifatida jamiyat hayotida muhim o'rin tutadi. U nafaqat fuqarolarning huquq va erkinliklarini belgilaydi, balki davlat boshqaruvi tizimining asosiy printsiplarini, demokratik tamoyillarni va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash mexanizmlarini belgilaydi. Shu nuqtai nazardan, Konstitutsiyaning yangilanishi va jamiyat tomonidan qabul qilinishi mamlakat rivoji, fuqarolarning huquqiy madaniyati va ijtimoiy islohotlar samaradorligi uchun katta ahamiyatga ega.

O'zbekiston Respublikasida Konstitutsiyaning yangilanishi davlat boshqaruvi tizimida, fuqarolik jamiyatining shakllanishida va demokratik islohotlarni chuqurlashtirishda muhim o'zgarishlarni amalga oshirdi. Yangilangan Konstitutsiya fuqarolarga kengaytirilgan huquqlar va yangi majburiyatlar taqdim etadi, shuningdek, davlat hokimiyati organlarining funksiyalarini aniqlik bilan belgilaydi. Shu sababli, xalqning yangilangan Konstitutsiyaga e'tibori va uning mazmunini to'liq tushunishi jamiyat barqarorligini ta'minlash va demokratik qadriyatlarni mustahkamlash uchun muhimdir.

Maqolada yangilangan Konstitutsiyaga xalq e'tiborining shakllanishi, uning ijtimoiy va huquqiy ta'siri, fuqarolik huquqlari va majburiyatlariga ta'siri tahlil qilinadi. Shuningdek, maqolada Konstitutsiyaning jamiyat hayotiga ta'siri, demokratik islohotlarni qo'llab-quvvatlash va huquqiy madaniyatni rivojlantirishdagi roli ko'rsatib beriladi. Tadqiqot natijalari nafaqat konstitutsiyaviy tizimni o'rganayotgan olimlar, balki o'qituvchilar, talabalar va fuqarolar uchun ham amaliy qimmatga ega bo'ladi.

1. Yangilangan Konstitutsiyaning jamiyatdagi o'rni

Yangilangan Konstitutsiya jamiyat hayotida asosiy huquqiy baza vazifasini bajaradi. U fuqarolarning huquq va erkinliklarini belgilash bilan birga, davlat boshqaruvi tizimining asosiy printsiplarini mustahkamlaydi. Yangilangan Konstitutsiya demokratik qadriyatlarni mustahkamlash, fuqarolik jamiyatini rivojlantirish va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda muhim vosita sifatida xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, uning mazmuni va mohiyati aholi tomonidan to'liq tushunilishi va qabul qilinishi jamiyatning huquqiy madaniyatini oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Jamiatning yangilangan Konstitutsiyaga e'tibori nafaqat huquqiy bilimlarning oshishi, balki fuqarolarning o'z jamiyatidagi ishtirokini faollashtiradi. Odamlar o'z huquqlari va majburiyatlarini tushungan holda davlatning demokratik tamoyillariga faol hissa qo'shadi. Shu sababli, Konstitutsiyaning yangilanishi va keng ommalashtirilishi ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashning muhim vositasi hisoblanadi.

2. Fuqarolik huquqlari va majburiyatlari

Yangilangan Konstitutsiya fuqarolarga kengaytirilgan huquqlar va yangi majburiyatlar taqdim etadi. Masalan, fuqarolarning siyosiy, ijtimoiy va iqtisodiy huquqlari, jumladan, so'z erkinligi, saylovda ishtirok etish, mulk va tadbirkorlik erkinliklari aniq belgilangan. Shu bilan birga, yangi Konstitutsiyada fuqarolarning majburiyatlari, xususan, qonun oldida tenglik, davlat qoidalariga rioya qilish va ijtimoiy barqarorlikni qo'llab-quvvatlash mas'uliyati ham mustahkamlangan.

Fuqarolarning huquq va majburiyatlarini to'liq tushunishi ularning o'z jamiyatidagi faol ishtirokini ta'minlaydi. Shu nuqtai nazardan, yangilangan Konstitutsiya fuqarolarni faollikka undash, ijtimoiy mas'uliyatni shakllantirish va davlat institutlariga ishonchni oshirishda asosiy rol o'ynaydi.

3. Demokratik islohotlar va davlat boshqaruvi tizimidagi yangiliklar

Yangilangan Konstitutsiya davlat boshqaruv tizimida chuqur islohotlarni belgilaydi. Masalan, qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi va sud hokimiyati organlarining funksiyalari va vakolatlari aniq taqsimlangan. Bu esa davlat boshqaruvining samaradorligini oshiradi va hokimiyat organlari faoliyatini shaffoflashtiradi.

Shuningdek, Konstitutsiyada demokratik tamoyillar, masalan, saylovlar, fuqarolik jamiyati institutlari va xalqning bevosita ishtiroki ko'zda tutilgan. Bu esa jamiyatni faollashtirish, fuqarolarni davlat boshqaruviga jalb qilish va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qiladi.

4. Xalq e'tiborining shakllanishi

Yangilangan Konstitutsiyaga e'tibor jamiyatdagi barcha qatlamlar, xususan, talabalar, o'qituvchilar, fuqarolik jamiyati tashkilotlari va keng jamoatchilik tomonidan shakllanadi. Fuqarolarning Konstitutsiya mazmunini to'liq tushunishi va unga amal qilishi huquqiy madaniyatni oshiradi. Shu bilan birga, ijtimoiy barqarorlik va demokratik qadriyatlarni mustahkamlashga yordam beradi.

Xalq e'tiborini oshirish uchun ma'lumot beruvchi seminarlar, ommaviy axborot vositalari, onlayn platformalar va ta'lim jarayonlarida Konstitutsiya mavzulariga alohida e'tibor qaratish muhimdir. Bu esa fuqarolarning o'z huquq va majburiyatlarini bilishini ta'minlaydi va jamiyatda qonun ustuvorligini kuchaytiradi.

5. Huquqiy madaniyat va ijtimoiy barqarorlik

Yangilangan Konstitutsiyaning jamiyatga ta'siri fuqarolarni huquqiy bilimlar bilan ta'minlash, huquqiy madaniyatni oshirish va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash

orqali seziladi. Fuqarolar Konstitutsiya tamoyillarini tushungan holda, qonuniy faoliyat yuritadi va davlatning demokratik tizimiga hissa qo'shadi.

Shu bilan birga, yangilangan Konstitutsiya ijtimoiy islohotlarni qo'llab-quvvatlash, korrupsiyaga qarshi kurash va adolatli boshqaruvni ta'minlashda muhim vosita sifatida xizmat qiladi. Jamiyatdagi barcha qatlamlarning e'tibori va ishtiroki esa Konstitutsiyaning amalda samarali qo'llanilishiga yordam beradi.

6. Kelajak istiqbollari

Kelajakda yangilangan Konstitutsiyaning ta'siri yanada kuchayadi. Fuqarolar huquqiy bilimlarini oshiradi, davlat boshqaruvi tizimi shaffof va samarali bo'ladi, ijtimoiy barqarorlik mustahkamlanadi. Shu bilan birga, jamiyatdagi demokratik qadriyatlar rivojlanadi, fuqarolar o'z huquq va majburiyatlarini bilib, faol ishtirok etadi.

Yangilangan Konstitutsiyaga e'tibor jamiyatning barcha qatlamlarini birlashtiradi, huquqiy madaniyatni shakllantiradi va ijtimoiy hamda siyosiy barqarorlikni ta'minlaydi. Bu esa O'zbekistonni demokratik davlat sifatida rivojlantirishga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, yangilangan Konstitutsiya O'zbekiston jamiyatida huquqiy madaniyatni oshirish, demokratik tamoyillarni mustahkamlash va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda muhim vosita sifatida xizmat qiladi. Ushbu hujjat nafaqat fuqarolarning huquq va majburiyatlarini belgilaydi, balki davlat boshqaruvi tizimining samarali ishlashini va hokimiyat organlarining shaffof faoliyatini ta'minlaydi. Maqolada ko'rsatib o'tilganidek, yangilangan Konstitutsiyaga xalq e'tiborining shakllanishi fuqarolarni demokratik jarayonlarda faol ishtirok etishga rag'batlantiradi, huquqiy bilimlarini oshiradi va jamiyatdagi ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlaydi. Xalqning Konstitutsiyaga e'tibori va uni amalda qo'llashi davlat institutlariga ishonchni oshiradi va fuqarolarning mas'uliyatini kuchaytiradi.

Kelajakda yangilangan Konstitutsiya va unga e'tibor jamiyatning barcha qatlamlarida demokratik qadriyatlarni rivojlantirish, huquqiy ongini oshirish va davlat boshqaruvini samarali qilishda davom etadi. Shu nuqtai nazardan, yangilangan Konstitutsiyaga e'tibor jamiyat hayotining sifatini yaxshilash va O'zbekistonni demokratik va huquqiy davlat sifatida rivojlantirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi (yangilangan tahrir). – Toshkent, 2023.
2. Mirziyoev Sh.M. **Yangi Konstitutsiya – islohotlar va demokratik qadriyatlar.** – Toshkent: O'zbekiston, 2023.
3. Abdullayev D. **Konstitutsiya va fuqarolik huquqlari.** – Toshkent: Huquq va jamiyat, 2022.

4. Karimov S. **Davlat boshqaruvi va konstitutsiyaviy islohotlar.** – Toshkent: Innovatsion fikr, 2022.
5. National Research Center of Uzbekistan. **Public Awareness of Constitutional Reforms.** – Tashkent, 2023.
6. Sadikov A. **Huquqiy madaniyat va ijtimoiy barqarorlik.** – Tashkent: Fan va texnologiya, 2021.
7. UNESCO. **Constitutional Literacy and Civic Engagement.** – Paris: UNESCO, 2022. – URL: <https://unesdoc.unesco.org>
8. O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi. **Yangilangan Konstitutsiya bo‘yicha ma’lumotlar.** – URL: <https://www.minjust.uz>
9. Khakimov B. **Demokratik islohotlar va jamiyat e’tibori.** – Tashkent: Huquqiy nashr, 2022.
10. Rasulov N. **Fuqarolik jamiyati va Konstitutsiya.** – Toshkent: O‘qituvchi, 2021.